

V ta namen so v vsih bolj omikanih državah posebne državne oblasti postavljene, katerim se državne pravdnije (Staatsanwaltschaften) pravi, ktere kot čuvajke nad postavo in kot varhinje pravic vsaciga človeka zato skerbeti imajo, da se krivični zasačijo in pokorijo in sodniške razsodbe natanjko spolnujejo.

Deržavne pravdnije tedaj, kot zastopnice pravice, morajo za vsimi prestopki postave slediti; njim se imajo vse krivične dela na znanje dati, ktere prevdarijo, in če zatožbo veljavno spoznajo, v zadostilo občinskemu pravu berž preiskovavnega sodnika napotijo, da začne kazensko opravilo. Je prva preiskava dokončana, imajo državne pravdnije potem dalje razsoditi: ali je zapadel obdolženc zatožbeni pravdi, in potem imajo predlog storiti, da se začne ž njim glavna obravnava; pri glavni obravnavi, to je, pri tisti obravnavi, pri kateri se vsi dokazi preiščejo in pretresejo, ki za ali zoper zatoženca govoré, izgovorijo deržavni pravdniki svoje mnenje o krivdi in kazni zatoženca.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Štajarskiga se nam naznani natanjko tisto grozovitno hudodelstvo v Ločah, kteriga je g. dopisnik iz Celja v 21. listu omenil. Kramarica in kerčmarica H..., postavna in precej mlada žena, je blezo eno leto že z Blažem Vidmarjem, ki je poslednji čas s hrasti barantal, pred 2 letama pa v Ljubljani oštarijo v najemu imel, v posebni prijaznosti živela; on je stanoval v njeni hiši in je gospodaril v vsim — mož njeni pa je mogel molčati. Od njega je denar dobivala, ona je vedila za njegovo premoženje, ker je bil srečen v kupčiji: z eno besedo, živela sta kot mož in žena. To pa hudobnici ni bilo zadosti: namenila se je Blažeta umoriti in se njegoviga denarja polastiti, ter je v ta namen že dolgo pred človeka najela, ki bi ga bil imel umoriti poleg železnice v Plankensteinu — ali Bog je obvaroval najemnika tega hudodelstva. Ker pa satan, ko človeka v svojo oblast dobí, ne miruje pred, dokler se hudodelstvo ne dopolne, je kramarica po pomočnikih zares nad Blažetam 27. grudna lanskiga leta ob 10. uri zvečer dopernesla strašni umor. Ko sta se zvečer oba vina precej napila, gré Blaže v zgornjo izbo spat; ko zaspí, pelje ona dva morivca gori, ki ga s sekuro ubijeta — ona jima pa svéti! Ker ni bilo moč trupla berž iz hiše spraviti, ga je imela 2 dni zapertiga; po tem prideta morivca in ga neseta v vodo blizo Loč. Na vprašanje: kam je Blaže Vidmar zginul, se je reklo, da je šel na Ogersko po hraste, in tako 2 mesca ni nihče za-nj prašal. En morivca pa je med tem prodal uro, ktero je urar za Blažetovo spoznal — ko ga zasačijo, je on vse obstal; njegoviga tovarša so pozneje žandarji vjeli. Ukazala je po tem sodnija umorjeniga v vodi iskati, ali niso ga najdlji, ker sta ga, ko je en morivca že zapert bil, kramarica in drugi morivca iz vode ponoči vzela, na vozi na Gabernik peljala, ondi truplu glavo, noge in roke odrezala, v koš nabasala in v gojzdu zakopala, koš pa in obleko umorjeniga na njem sožgala, potem velike kamne na ostalo truplo položila in zakopala. Dolgo ni hotel morivca tega obstati, dokler je poslednjič na bistroumne izprašanja g. sodnika v Konjicah vse obstal. Hudobna žena čaka sedaj v zaporu plačila svojiga strašniga hudodelstva — v drugim stanu je in mati 5 živih otrok! Mož njeni pravi, da nič ne vé, ker je tisti večer v svojim nogradu prenočil.

Iz Ljubljane. V saboto in nedeljo so igrali gledišni igralci ljudsko nemško igro, v kateri je bilo tako

debelih in sirovih govoríc slišati, da nam ni treba Bavarskimu ljudstvu, ako se zares tako obnaša, kakor je v ti igri pisano, za njegovo omiko (!!) zavidnim biti. Tode ne zavolj tega spomnimo te igre, ker se „Novice“ ne pečajo s pretresovanjem gledišnih iger, in tudi zavolj metanih cvetličnih svitkov ne, kateri, kakor nas dveletna skušnja učí, niso v nobenim mestu tako dober kup, kakor pri nas, čeravno imamo malo vertov, — ampak le zavolj naslova omenimo igre, po katerim se je imenovala: „Da Toni und sei Burgei“ To je nemško imé in vunder smo slišali terde Nemce si glavo ubijati: kaj se to pravi: „da Toni und sei Burgei“. Reči smémo, da je le malokteri v gledišu bil, ki bi bil pred igro razumel, da se to v pravim nemškim jeziku pravi: „Der Toni und seine Wallburga“. To zastavico podamo vsim tistim, katerih nar večí ojštroumnost obstoji v tem, da Slovanam očitajo, da se eden družiga ne razumejo. Iz tega maliga pa živiga izgleda se lahko razvidi, kakošna bi se še le Nemcam godila v njih stoternih narečjih, ako bi tako srečni ne bili imeti vesoljniga pismeniga jezika, za kteriga si tudi Slovani prizadevajo, ktero prizadetje jim pa nekteri za hudodelstvo štejejo. „Kar tebi ni ljubo, ne stori družimu“ — in prijaznost bo kraljevala po vesoljnem svetu! — Tisto dete, ki ga je omenjena stekla mati rodila, je 8 dni po rojstvu za slabost umerlo.

Novičar iz mnogih krajev.

C. k. ministerstvo denarstva je soglasno s c. k. ministerstvom pravosodja sklenilo, da se imajo pri c. k. deželnih sodijah obstoječe depositne vradije s c. k. davkinimi vradijami prihodnjič zediniti, in tako deržavni kasi mnogo stroškov prihraniti. — Vse mašine v denarni kovnici na Dunaji kujejo sedaj krajcarje, katerih se je pretekli teden v vsako deželo veliko poslalo. — Ker je dobrotá denarnih hranilnic (Sparkassen) za vsako deželo gotova, si bo c. k. ministerstvo kmetijstva prizadjalo, da se bojo denarji iz hranilnic s pripomočjo kmetijskih družb tudi po kmetih razposojevali. — Dr. Neuman na Dunaji je z najdel napravo, po kateri se bo zamoglo pri vsakim vozu zvediti: kolikrat je peljal in kako dolgo je vozil; že je na to znajdbo privilegij dobil, ktera bo gotovo pri najetih vožnjah vsacimu gospodarju ljuba. — Česki čbelarji bojo imeli 1. rožnika velki zbor v Schönhofu. — Škof v Lincu je razpisal razglas svojim duhovnam, po katerim želí: naj bi v županijske odbore izvoljeni duhovni se temu opravilu odpovedali. — Cesarjeviča Ruska prideta še le 22. aprila čez Tiroljsko v Benedke. — Županija v Velikim Meseriču na Marskim je hvale vredno sklenila, vse prazne prostore te soseske z drevjem zasaditi, in je 18.000 gojzdnih drevés že zasadila. — Kristiani v Bosni so še zmiraj v hudi stiski; mnogo krajev so obsedli Turški vojaki; vsi katoljški in gerški duhovni so zaperti; pri kterimu kristianu scer orožja najdejo, bo ob glavo djan; 100 bosniških kristianov je pobegnilo na Dalmatinsko mejo. — Ministerstvo angleško in deržavni zbor sta si od dné do dné manjši prijatla. — Stroški Francoske deržave so za leto 1852 prevdarjeni na 1503 milionov, dohodki na 1450 mil. — Po ukazú ruskiga cara se imajo vsi judje na Rusko-Poljskim od 1. julia razverstiti v 5 razredov, namreč: v tergovce, kmetovavce, rokodelce, mestiane in take brez stanovitniga prebivališa; ker bo mogel po tem vsak pri svojim delu ostate, misli vlada s tem navadno judovsko barantijo pomanjšati.